

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
PRIEŠGAISRINĖS SAUGOS ĮSTATYMO NR. IX-1225 PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2024 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. Lietuvos Respublikos priešgaisrinės saugos įstatymo Nr. IX-1225 nauja redakcija

Pakeisti Lietuvos Respublikos priešgaisrinės saugos įstatymą Nr. IX-1225 ir jį išdėstyti taip:

**„LIETUVOS RESPUBLIKOS
PRIEŠGAISRINĖS SAUGOS IR GELBĖJIMO DARBŲ
ĮSTATYMAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir taikymas

1. Šis įstatymas reglamentuoja priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų organizavimo Lietuvos Respublikoje teisinius pagrindus:

1) priešgaisrinės saugos sistemą, jos tikslą, uždavinius, asmens teisių ir laisvių, valstybinės priešgaisrinės priežiūros objektų eksploatavimo apribojimus užtikrinant priešgaisrinę saugą ir atliekant gelbėjimo darbus;

2) valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų ir jų vadovų kompetenciją priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų srityse;

3) gyventojų, daugiabučių gyvenamųjų namų bendrojo naudojimo objektų valdytojų, juridinių asmenų ir jų padalinių, organizacijų, neturinčių juridinio asmens statuso, ir jų padalinių (toliau kartu juridiniai asmenys ir jų padaliniai, organizacijos, neturinčios juridinio asmens statuso, ir jų padaliniai – organizacijos) vadovų teises ir pareigas priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų srityse;

4) valstybinę priešgaisrinę priežiūrą ir gaisrų prevenciją;

5) gaisrų gesinimo ir gelbėjimo darbų organizavimą;

6) savanorių ugniagesių veiklos organizavimą;

7) priėmimą į savivaldybių priešgaisrinių tarnybų ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gesinančių gaisrus bei atliekančių gelbėjimo darbus (toliau – savivaldybių priešgaisrinių tarnybų ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojas), pareigas, atleidimą iš jų, savivaldybių priešgaisrinių tarnybų ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojų kvalifikacijos tobulinimą.

2. Savanorių ugniagesių veikla organizuojama vadovaujantis šiuo įstatymu, Lietuvos Respublikos savanoriškos veiklos įstatymu ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais savanoriškos veiklos organizavimą. Savanoriškos veiklos įstatymo ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių savanoriškos veiklos organizavimą, nuostatos savanoriams ugniagesiams ir priimančiosioms organizacijoms taikomos tiek, kiek šis įstatymas nenustato kitaip.

3. Lietuvos Respublikos krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo nuostatos organizuojant priešgaisrinę saugą ir gelbėjimo darbus taikomos tiek, kiek šis įstatymas nenustato kitaip.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Gaisras** – nekontroliuojamas, vykstantis ne tam skirtoje vietoje degimas, keliantis pavojų žmogui, turtui ar aplinkai.

2. **Gaisro atžvilgiu pavojingas objektas** – juridinio asmens ir jo padalinio, organizacijos, neturinčios juridinio asmens statuso, ir jos padalinio, valdomas objektas, atitinkantis šiame įstatyme nustatytus kriterijus, kuriam esant atsiranda pareiga įsteigti priešgaisrinį gelbėjimo padalinį, gesinantį gaisrus ir atliekantį gelbėjimo darbus šiame objekte, arba sudaryti sutartį su Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentu prie Vidaus reikalų ministerijos dėl priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų atlikimo užtikrinimo šiame objekte.

3. **Gaisrų gesinimas** – veiksmai, kuriais siekiama išgelbėti žmones, turtą, aplinką ir užgesinti gaisrą.

4. **Gaisrų prevencija** – visuma priemonių, kuriomis užkertamas kelias ir (arba) sumažinama galimybė gaisrams kilti ir plisti bei mažinami jų galimi padariniai.

5. **Gelbėjimo darbai** – priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų atliekami veiksmai, kuriais siekiama išgelbėti žmones ir turtą įvykių, nesusijusių su gaisru, metu.

6. **Inžineriniai statiniai ir įrenginiai, skirti gaisrams gesinti** – gaisriniai hidrantai, siurblinės, vandens talpyklos, pagal statinio projektą įrengti privažiavimai prie natūralių ir dirbtinių vandens telkinių ir vandens paėmimo vietos.

7. **Parengtis** – sudėtinė gaisrų gesinimo ir šiame įstatyme nustatytų gelbėjimo darbų organizavimo dalis, kurią sudaro priemonių visuma, apimanti pasirengimą gesinti gaisrus ir atlikti šiame įstatyme nustatytus gelbėjimo darbus.

8. **Priešgaisrinė sauga** – veikla, kuria įgyvendinama gaisrų prevencija ir gesinimas.

9. **Savaporis ugniagesys** – fizinis asmuo, kuris yra pasirengęs savanoriškai dalyvauti gesinant gaisrus, padėti atlikti valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos ir (arba) savivaldybių priešgaisrinių tarnybų kompetencijai priskirtus gelbėjimo darbus ir (arba) atlikti kitą veiklą priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų srityse.

10. **Savivaldybės priešgaisrinė tarnyba** – valstybinei (valstybės perduotai savivaldybėms) priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų funkcijai atlikti įsteigta biudžetinė įstaiga, kurios savininkė yra savivaldybė, arba viešoji įstaiga, kurios savininkė ar viena iš dalininkių yra savivaldybė.

11. **Valstybinė priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba** – Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos ir jam pavaldžios įstaigos.

12. **Valstybinė priešgaisrinė priežiūra** – valstybinės priešgaisrinės priežiūros subjektų, kuriuos nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė, veikla, kuria organizuojama ir vykdoma priešgaisrinę saugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų įgyvendinimo ir laikymosi priežiūra ir siekiama užkirsti kelią šių reikalavimų pažeidimams.

13. **Valstybinės priešgaisrinės priežiūros objektas** (toliau – objektas) – nekilnojamieji ir kilnojamieji daiktai, darbai ar procesai, kuriems priešgaisrinę saugą reglamentuojančiuose teisės aktuose yra nustatyti priešgaisrinės saugos reikalavimai.

14. **Valstybinės priešgaisrinės priežiūros pareigūnas** – valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos vidaus tarnybos sistemos pareigūnas, atliekantis valstybinės priešgaisrinės priežiūros funkcijas.

15. **Žinybinės priešgaisrinės pajėgos** – gaisro atžvilgiu pavojinguose objektuose, juridiniuose asmenyse ir jų padaliniuose, taip pat organizacijose, neturinčiose juridinio asmens statuso, ir jų padaliniuose įsteigti priešgaisriniai gelbėjimo padaliniai, gesinantys gaisrus ir atliekantys gelbėjimo darbus gaisro atžvilgiu pavojinguose objektuose, juridiniuose asmenyse ir jų padaliniuose, organizacijose, neturinčiose juridinio asmens statuso, ir jų padaliniuose.

16. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos bendrojo pagalbos centro įstatyme, Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse, Lietuvos Respublikos daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatyme, Lietuvos Respublikos cheminių medžiagų ir cheminių mišinių įstatyme, Krizių valdymo ir civilinės saugos įstatyme, Lietuvos Respublikos laisvųjų ekonominių zonų pagrindų įstatyme, Savanoriškos veiklos įstatyme, Lietuvos Respublikos statybos įstatyme, Lietuvos Respublikos valstybės sienos ir jos apsaugos įstatyme ir Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme.

3 straipsnis. Priešgaisrinės saugos sistema, jos tikslas ir uždaviniai

1. Priešgaisrinės saugos sistemą sudaro – įgaliotos atlikti šiame įstatyme ir kituose priešgaisrinę saugą reglamentuojančiuose teisės aktuose (toliau – kiti teisės aktai) nustatytas funkcijas priešgaisrinės saugos srityje valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, priešgaisrinės gelbėjimo pajėgos, ir jų taikomos priemonės, skirtos įgyvendinti priešgaisrinę saugą.

2. Priešgaisrinės saugos sistemos tikslas – apsaugoti žmogų, turtą ir aplinką nuo gaisrų.

3. Priešgaisrinės saugos sistemos uždaviniai:

- 1) gaisrų prevencijos organizavimas ir įgyvendinimas;
- 2) valstybinės priešgaisrinės priežiūros organizavimas ir įgyvendinimas;
- 3) gaisrų gesinimas.

4 straipsnis. Asmens teisių ir laisvių, objektų eksploatavimo apribojimai užtikrinant priešgaisrinę saugą ir atliekant gelbėjimo darbus

1. Užtikrinant priešgaisrinę saugą ir atliekant gelbėjimo darbus šio bei kitų įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka gali būti laikinai apribotos asmens judėjimo laisvė, nuosavybės ir būsto neliečiamumo teisės, teisė į privataus gyvenimo neliečiamumą, teisė į asmens duomenų apsaugą, objektų eksploatavimas.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti apribojimai:

- 1) taikomi laikantis proporcingumo principo – tai yra turi būti taikomi tik tokie apribojimai ir tik tokio masto, kurie būtini užtikrinant priešgaisrinę saugą ir atliekant gelbėjimo darbus;
- 2) turi būti iš karto panaikinti, išnykus priežastims, dėl kurių jie buvo taikomi.

II SKYRIUS

VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ INSTITUCIJŲ IR ĮSTAIGŲ IR JŲ VADOVŲ KOMPETENCIJA PRIEŠGAISRINĖS SAUGOS IR GELBĖJIMO DARBŲ SRITYSE

5 straipsnis. Vyriausybės kompetencija

Vyriausybė:

- 1) tvirtina bendrąsias priešgaisrinės saugos taisykles;
- 2) tvirtina priešgaisrinės saugos užtikrinimo standartą;
- 3) tvirtina valstybinės priešgaisrinės priežiūros nuostatus;
- 4) atlieka kitas šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytas funkcijas priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų srityse.

6 straipsnis. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos ir vidaus reikalų ministro kompetencija

1. Vidaus reikalų ministerija:

- 1) formuoja valstybės politiką priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų srityse, organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja jos įgyvendinimą;
- 2) organizuoja gaisrų prevenciją šio įstatymo nustatyta tvarka;
- 3) vertina valstybiniame gaisrų prevencijos veiksnių plane nustatytų gaisrų prevencijos priemonių įgyvendinimo rezultatus ir teikia pasiūlymus šių priemonių vykdytojams;
- 4) atlieka kitas šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytas funkcijas priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų srityse.

2. Vidaus reikalų ministras:

- 1) tvirtina valstybinį gaisrų prevencijos veiksnių planą;
- 2) tvirtina gaisrų prevencijos priemonių poveikio vertinimo metodiką;
- 3) Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas) teikimu, kuris rengiamas konsultuojantis su suinteresuotomis savivaldybių institucijomis ir įstaigomis, ir atsižvelgdamas į

priešgaisrinės saugos užtikrinimo standarte nustatytus kriterijus nustato valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos ir savivaldybių priešgaisrinių tarnybų struktūrinių padalinių skaičių ir išsidėstymą Lietuvos Respublikos teritorijoje;

4) nustato valstybinės (valstybės perduotos savivaldybėms) priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų funkcijos įgyvendinimo priežiūros tvarką;

5) nustato kriterijus, kuriuos atitinkančios organizacijos vadovas ir tokios organizacijos valstybės tarnautojas ar darbuotojas, dirbantis pagal darbo sutartį, kuriam jos vadovas paveda kontroliuoti priešgaisrinę saugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų (toliau – priešgaisrinės saugos reikalavimai) įgyvendinimą organizacijoje ir imtis priemonių šiems priešgaisrinės saugos reikalavimams įgyvendinti, privalo išklauyti priešgaisrinės saugos mokymo programą;

6) nustato žinybinių priešgaisrinių pajėgų įsteigimo gaisro atžvilgiu pavojingame objekte tvarką;

7) nustato sutarčių dėl priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų atlikimo užtikrinimo gaisro atžvilgiu pavojingame objekte sudarymo su Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentu tvarką;

8) pagal kompetenciją priima kitus teisės aktus priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų srityse.

7 straipsnis. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento ir jo direktoriaus kompetencija

1. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas yra pagrindinė institucija, įgyvendinanti valstybės politiką priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų srityse.

2. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas:

1) Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus nustatyta tvarka organizuoja ir atlieka gaisrų gesinimą;

2) Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus nustatyta tvarka organizuoja, koordinuoja ir atlieka šiuos gelbėjimo darbus:

a) gelbėja žmonių gyvybę sausumoje, vandenyje, aukštyje ir gylyje, taip pat įvykus gamtiniam, eismo ar kitam techniniam įvykiui;

b) kartu su už radiacinę saugą ir (ar) jos kontrolę atsakingomis institucijomis stabdo radioaktyviojo užterštumo plitimą;

c) kartu su už cheminių medžiagų saugą ir (ar) jų naudojimo kontrolę atsakingomis institucijomis stabdo cheminių medžiagų, patenkančių į aplinką ir keliančių grėsmę žmonių gyvybei, sveikatai ir (ar) aplinkai, plitimą;

3) vadovaudamasis tarpusavio susitarimais su skubiosios pagalbos tarnybomis, talkina šioms tarnyboms, teikiančioms pagalbą gyventojams, kai yra iškilęs tiesioginis pavojus žmogaus gyvybei, sveikatai ar turtui;

4) koordinuoja priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų atliekamus gelbėjimo darbus;

5) organizuoja ir vykdo valstybinę priešgaisrinę priežiūrą;

6) teikia metodinę pagalbą priešgaisrinėms gelbėjimo pajėgoms;

7) vidaus reikalų ministro nustatyta tvarka prižiūri, kaip įgyvendinama valstybinė (valstybės perduota savivaldybėms) priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų funkcija, ir duoda privalomus nurodymus savivaldybės merui (ir) ar savivaldybės priešgaisrinei tarnybai pašalinti nustatytus trūkumus;

8) pagal kompetenciją kontroliuoja priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų parengtį;

9) renka ir apibendrina duomenis apie valstybiniame gaisrų prevencijos veiksnių plane nustatytų gaisrų prevencijos priemonių įgyvendinimą ir kitą informaciją, reikalingą gaisrų prevencijai vertinti bei planuoti;

10) valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos veiklos analizei atlikti renka ir apibendrina statistinius duomenis apie priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų atliktus gaisrų gesinimo ir gelbėjimo darbus, žuvusius ir sužalotus asmenis ir šiuos duomenis teikia Valstybės duomenų agentūrai bei skelbia Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento interneto svetainėje;

11) vykdo gyventojų švietimą priešgaisrinės saugos klausimais;
 12) atstovauja Lietuvos Respubliką tarptautinėse organizacijose, kurių veikla susijusi su priešgaisrinės saugos ir (ar) gelbėjimo darbų sritimis;

13) atlieka kitas šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytas funkcijas priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų srityse.

3. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktorius:

1) tvirtina priešgaisrinės saugos mokymo programą, kurią privalo išklaudyti šio įstatymo 6 straipsnio 2 dalies 5 punkte nurodyti asmenys, taip pat nustato šių asmenų mokymo tvarką;

2) nustato priešgaisrinės saugos mokymo programų, pagal kurias organizacijose mokomi valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartį, reikalavimus;

3) nustato valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos ir savivaldybių priešgaisrinių tarnybų atliekamų gaisrų gesinimo ir gelbėjimo darbų apimtį, organizavimo ir atlikimo tvarką, priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų sąveikos principus, parengties kontrolės, priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų reagavimo į pranešimus apie kilusius gaisrus ir pagalbos prašymus tvarką;

4) nustato objektų rizikingumo vertinimo kriterijus ir objektų atitikties priešgaisrinę saugą reglamentuojantiems teisės aktams patikrinimų atlikimo tvarką;

5) nustato asmenų, siekiančių tapti savanoriais ugniagesiais, įvadinio mokymo, egzaminavimo ir savanorių ugniagesių kvalifikacijos tobulinimo tvarką;

6) tvirtina valstybinei priešgaisrinei gelbėjimo tarnybai ir savivaldybių priešgaisrinėms tarnyboms gaisrams gesinti ir šio straipsnio 2 dalies 2 punkte nustatytiems gelbėjimo darbams atlikti reikalingos įrangos sąrašus ir kieki;

7) tvirtina tipinę priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų atlikimo sutarties, sudaromos tarp Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento ir priimančiosios organizacijos, kurios pagrindinė veiklos sritis ar viena iš veiklos sričių yra priešgaisrinė sauga ir (ar) gelbėjimo darbai (toliau – savanoriška ugniagesių organizacija), formą;

8) teikia Vidaus reikalų ministerijai Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento parengtą valstybinio gaisrų prevencijos veiksmų plano projektą;

9) informuoja ir konsultuoja gyventojus bei organizacijas priešgaisrinės saugos klausimais;

10) pagal kompetenciją priima teisės aktus priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų srityse;

11) atlieka kitas šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytas funkcijas priešgaisrinės ir gelbėjimo darbų srityse.

4. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento teritoriniai struktūriniai padaliniai – priešgaisrinės gelbėjimo valdybos – Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus nustatytoje Lietuvos Respublikos teritorijoje užtikrina priešgaisrinę saugą ir šio įstatymo 7 straipsnio 2 dalies 2 punkte nustatytų gelbėjimo darbų atlikimą.

5. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento teritoriniai struktūriniai padaliniai – objektinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos (valdybos) – užtikrina priešgaisrinę saugą ir gelbėjimo darbų atlikimą gaisro atžvilgiu pavojinguose objektuose pagal šio įstatymo 11 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytais atvejais sudarytas sutartis su Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentu dėl priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų atlikimo užtikrinimo gaisro atžvilgiu pavojinguose objektuose. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktorius turi teisę objektinei priešgaisrinei gelbėjimo tarnybai (valdybai) pavesti užtikrinti priešgaisrinę saugą ir atlikti šio straipsnio 2 dalies 2 punkte nustatytus gelbėjimo darbus savivaldybės teritorijoje, kurioje yra gaisro atžvilgiu pavojingas objektas.

6. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento priešgaisrinių gelbėjimo valdybų vadovams ir jų pavaduotojams taikoma Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto nustatyta vidaus tarnybos sistemos pareigūnų rotacija.

8 straipsnis. Valstybės institucijų ir įstaigų kompetencija

Valstybės institucijos ir įstaigos:

1) šio įstatymo nustatyta tvarka organizuoja ir įgyvendina gaisrų prevenciją;

2) teikia valstybinei priešgaisrinei gelbėjimo tarnybai informaciją, reikalingą jos uždaviniams

įgyvendinti ir funkcijoms vykdyti;

3) rengia jų veiklos srityse priešgaisrinę saugą ir gelbėjimo darbus reglamentuojančių teisės aktų projektus ir suderinusios šiuos projektus su Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentu, teikia juos šių institucijų ir įstaigų vadovams nurodytiems teisės aktams priimti;

4) teikia pasiūlymus Vidaus reikalų ministerijai ir Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui dėl priešgaisrinę saugą ir gelbėjimo darbus reglamentuojančių teisės aktų tobulinimo.

9 straipsnis. Savivaldybių tarybų, savivaldybių merų ir savivaldybių priešgaisrinių tarnybų kompetencija

1. Savivaldybės taryba:

1) dėl gamtinių ar kitokių sąlygų padidėjus gaisrų kilimo pavojui savivaldybės teritorijoje turi teisę nustatyti griežtesnius priešgaisrinės saugos reikalavimus, nei yra nustatyti priešgaisrinę saugą reglamentuojančiuose teisės aktuose;

2) turi teisę priimti sprendimą sudaryti sutartį su Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentu dėl savivaldybės priešgaisrinei tarnybai šiame įstatyme nustatytų funkcijų perdavimo valstybinei priešgaisrinei gelbėjimo tarnybai (toliau – sutartis), jeigu yra bent viena iš šių sąlygų:

a) šio įstatymo 7 straipsnio 2 dalies 7 punkte nustatyta tvarka nustatčius, kad savivaldybės priešgaisrinė tarnyba neužtikrina priešgaisrinės saugos užtikrinimo standarte nustatytų minimalių reikalavimų;

b) atliekant šio įstatymo 7 straipsnio 2 dalies 7 punkte nurodytą funkciją, nustatomi esminiai valstybinės (valstybės perduotos savivaldybėms) priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų funkcijos įgyvendinimo trūkumai, susiję su savivaldybės priešgaisrinės tarnybos veikla, ir jie nepašalinami per šio įstatymo 7 straipsnio 2 dalies 7 punkte nustatyta tvarka nustatytus terminus.

2. Esant Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento siūlymui ir savivaldybės tarybai priėmus sprendimą sudaryti sutartį, joje turi būti sutarta dėl savivaldybės priešgaisrinės tarnybos funkcijų perdavimo datos, savivaldybės priešgaisrinės tarnybos darbuotojų darbo santykių tęstinumo ir (ar) pasibaigimo, savivaldybės priešgaisrinės tarnybos turto perdavimo valstybinei priešgaisrinei gelbėjimo tarnybai, kitų sąlygų. Įgyvendinant (-us) šią sutartį, sprendimai dėl savivaldybės priešgaisrinės tarnybos pasibaigimo priimami vadovaujantis Vietos savivaldos įstatymo, Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo ir Civilinio kodekso nuostatomis.

3. Savivaldybės meras:

1) šio įstatymo nustatyta tvarka organizuoja ir įgyvendina gaisrų prevenciją;

2) teikia valstybinei priešgaisrinei gelbėjimo tarnybai informaciją, reikalingą jos uždaviniams įgyvendinti ir funkcijoms atlikti, ir pagalbą vykdant gyventojų švietimą priešgaisrinės saugos klausimais;

3) vykdo savivaldybės gyventojų švietimą priešgaisrinės saugos klausimais;

4) organizuoja savivaldybei nuosavybės teise priklausančių, kitais teisėtais pagrindais savivaldybės valdomų, naudojamų inžinerinių statinių ir įrenginių, skirtų gaisrams gesinti, priežiūrą.

4. Savivaldybės priešgaisrinė tarnyba atlikdama valstybinę (valstybės perduotą savivaldybėms) priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų funkciją:

1) gesina gaisrus;

2) šio įstatymo nustatyta tvarka įgyvendina gaisrų prevenciją;

3) Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus nustatyta tvarka atlieka šio įstatymo 7 straipsnio 2 dalies 2 punkte nustatytus gelbėjimo darbus.

III SKYRIUS

GYVENTOJŲ, DAUGIABUČIŲ GYVENAMŲJŲ NAMŲ BENDROJO NAUDOJIMO OBJEKTŲ VALDYTOJŲ, ORGANIZACIJŲ VADOVŲ TEISĖS IR PAREIGOS PRIEŠGAISRINĖS SAUGOS IR GELBĖJIMO DARBŲ SRITYSE

10 straipsnis. Gyventojų ir daugiabučių gyvenamųjų namų bendrojo naudojimo objektų valdytojų teisės ir pareigos

1. Gyventojai turi teisę:

- 1) į gyvybės, sveikatos ir turto apsaugą kilus gaisrui ar įvykiui, nesusijusiam su gaisru, sukėlusiam grėsmę jo gyvybei, sveikatai ar turtui (toliau – kitas įvykis);
- 2) iš priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų gauti informaciją apie gaisrą ar kitą įvykį, kuriuos likviduojant dalyvavo priešgaisrinės gelbėjimo pajėgos;
- 3) iš priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų gauti informaciją priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų klausimais;
- 4) tapti savanoriais ugniagesiais, kurti savanoriškas ugniagesių organizacijas ir į jas vienytis;
- 5) Vyriausybės nustatyta tvarka kreiptis dėl šio įstatymo 25 straipsnyje nurodytų išlaidų kompensavimo.

2. Gyventojai ir daugiabučių gyvenamųjų namų bendrojo naudojimo objektų valdytojai (butų ir kitų patalpų savininkų bendrija, jungtinės veiklos sutartimi įgaliotas asmuo arba bendrojo naudojimo objektų administratorius) privalo:

1) laikytis priešgaisrinės saugos reikalavimų, įgyvendinti priešgaisrinę saugą reglamentuojančiuose teisės aktuose numatytas būsto ir daugiabučio gyvenamojo namo bendrojo naudojimo objektų priešgaisrinės saugos priemonės;

2) kilus gaisrui ar kitam įvykiui, pranešti skubiosios pagalbos tarnybų ryšio numeriu 112 apie kilusį gaisrą ar kitą įvykį ir imtis priemonių gelbėti žmones, apsaugoti turta, gesinti gaisrą ir atlikti gelbėjimo darbus, jeigu tai nesukelia pavojaus jų ar kitų asmenų gyvybei ar sveikatai;

3) vykdyti valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos valstybės tarnautojų ir gelbėjimo darbų vadovo teisėtus nurodymus ir reikalavimus;

4) mokėti naudotis pirminėmis gaisro gesinimo priemonėmis (gesintuvu, nedegiu audeklu);

5) leisti gaisrų gesinimą ir gelbėjimo darbus atliekantiems priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, savanoriams ugniagesiams apžiūrėti ir patikrinti jiems nuosavybės teise priklausančias ar kitais teisėtais pagrindais jų valdomas ir naudojamas gamybinės, ūkinės, gyvenamąsias, kitas patalpas, statinius bei teritoriją;

6) leisti gaisrų gesinimą ir gelbėjimo darbus atliekantiems priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartį, savanoriams ugniagesiams naudotis gaisrui gesinti ar gaisro gesinimui organizuoti, gelbėjimo darbams atlikti jų teisėtais pagrindais valdomais, naudojamais ir (ar) disponuojamais vandens telkiniais, vandens tiekimo sistemomis, transporto (išskyrus Lietuvos Respublikoje akredituotų užsienio valstybių diplomatinių atstovybių ir konsulinių įstaigų transportą), ryšio priemonėmis bei kitais daiktais, neatsižvelgiant į gaisro ar kito įvykio kilimo vietą;

7) atlikti nuosavybės teise priklausančių inžinerinių statinių ir įrenginių, skirtų gaisrams gesinti, priežiūrą;

8) nesudaryti savo veiksmais ar neveikimu sąlygų gaisrui ar kitam įvykiui kilti ir išsiplėsti.

3. Organizacijos valstybės tarnautojas ir (ar) darbuotojas, dirbantis pagal darbo sutartį, kuriam jos vadovas yra pavedęs kontroliuoti priešgaisrinės saugos reikalavimų įgyvendinimą organizacijoje ir imtis priemonių šiems priešgaisrinės saugos reikalavimams įgyvendinti, privalo išklausti priešgaisrinės saugos mokymo programą, jeigu organizacija atitinka vidaus reikalų ministro nustatytus kriterijus.

4. Butų ir kitų patalpų, esančių bendrosios nuosavybės teisės objektu, atitiktą priešgaisrinę saugą reglamentuojantiems teisės aktams privalo užtikrinti bendraturčiai, jeigu butų ir kitų patalpų savininkai nėra įsteigę gyvenamojo namo butų ir kitų patalpų savininkų bendrijos, nesudarę jungtinės veiklos sutarties, nėra paskirtas bendrojo naudojimo objektų administratorius, taip pat jeigu butų ir kitų patalpų savininkų bendrija likviduota arba nutraukta jungtinės veiklos sutartis.

11 straipsnis. Žinybinių priešgaisrinių pajėgų įsteigimo ir sutarčių su Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentu sudarymo kriterijai, organizacijų vadovų teisės bei pareigos

1. Organizacijų vadovai privalo vidaus reikalų ministro nustatyta tvarka organizacijose įsteigti organizacijų lėšomis išlaikomas žinybines priešgaisrines pajėgas, jeigu organizacijos valdo objektus, atitinkančius bent vieną iš šių kriterijų:

1) organizacijos naftos perdirbimo gamybinis pajėgumas leidžia per metus perdirbti vieną mln. ir daugiau tonų naftos;

2) organizacijos naftos ir jos produktų sandėlių ar perpumpavimo stočių rezervuarų parkų bendra talpa – 100 tūkst. kub. metrų ir daugiau;

3) organizacijos valdo 750 MW ir didesnės galios elektrines;

4) organizacijos valdo chemijos pramonės objektus, kurie naudoja pavojingas chemines medžiagas, kurių pavojingumo kategorija pagal 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo, iš dalies keičiantis ir panaikinantis direktyvas 67/548/EEB bei 1999/45/EB ir iš dalies keičiantis Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006 su visais pakeitimais klasifikuojama kaip degieji skysčiai 1 kategorijos ir jų vienu metu gali sandėliuoti 50 tonų, arba kuomet klasifikuojama kaip degieji skysčiai 2 arba 3 kategorijos ir jų vienu metu gali sandėliuoti 5000 tonų;

5) organizacijos valdo trąšų ir azoto junginių gamybos objektus, kurių gamybinis pajėgumas leidžia per metus pagaminti arba vienu metu sandėliuoti 600 tonų ir daugiau produkcijos;

6) organizacijos valdo medienos apdirbimo ir celiuliozės gamybos objektus, kurių gamybinis pajėgumas leidžia per metus perdirbti 200 tūkst. kub. metrų ir daugiau medienos arba pagaminti 300 tonų ir daugiau celiuliozės ar popieriaus;

7) organizacijos valdo objektus, kurie gamina, perdirba, laiko ar naudoja labai degias ar sprogyias kietąsias medžiagas, kurios lengvai užsiliepsnoja ar sprogsta po trumpo sąlyčio su degikliu (sprogstamosios ir kitos medžiagos) ir objekte gali būti laikoma 100 tonų ir daugiau tokių medžiagų arba objekto gamybinis pajėgumas leidžia pagaminti, sunaudoti 100 tonų ir daugiau tokių medžiagų produkcijos per metus;

8) organizacijos valdo laivų statybos ir remonto objektus, kurių gamybinis pajėgumas leidžia per metus pastatyti, suremontuoti ir modernizuoti 50 ir daugiau laivų ar kitų plaukiojančių įrenginių;

9) organizacijos valdo 100 hektarų ploto ir didesnio ploto jų eksploatuojamus durpynus.

2. Šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytam kriterijui viršijus 2 mln. tonų naftos per metus, šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytam kriterijui viršijus 200 tūkst. kubinių metrų arba šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytam kriterijui viršijus 1500 MW, ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos reagavimo į tokiam gaisro atžvilgiu pavojingame objekte kilusį gaisrą laikas nuo pranešimo apie kilusį gaisrą gavimo iki atvykimo į gaisro atžvilgiu pavojingą objektą neviršija 3 minučių, organizacijos vadovas privalo vidaus reikalų ministro nustatyta tvarka sudaryti sutartį su Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentu dėl priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų atlikimo užtikrinimo šiame objekte.

3. Kai laisvojoje ekonominėje zonoje yra 2 ir daugiau organizacijos, kurių valdomi objektai viršija šio straipsnio 1 dalyje nustatytus minimalius kriterijus ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos reagavimo į tokiam gaisro atžvilgiu pavojingame objekte kilusį gaisrą laikas nuo pranešimo apie kilusį gaisrą gavimo iki atvykimo į gaisro atžvilgiu pavojingą objektą neviršija 5 minučių, organizacijos vadovas privalo vidaus reikalų ministro nustatyta tvarka sudaryti sutartį su Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentu dėl priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų atlikimo užtikrinimo šiame objekte.

4. Organizacijų vadovai turi teisę:

1) teikti valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms pasiūlymus dėl priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų organizavimo;

2) netrukdydami kompetentingų institucijų ir įstaigų atliekamam gaisro ar kito įvykio tyrimui, tirti organizacijos valdomuose, naudojamuose ir (ar) disponuojamuose statiniuose, jų patalpose ir teritorijoje (toliau – organizacijos statiniai, jų patalpos ir teritorija) kilusio gaisro ar kito įvykio priežastis ir sąlygas;

3) nustatyti priemones, skirtas įgyvendinti gaisrų prevenciją ir užtikrinti gaisrų gesinimą organizacijoje;

4) gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų informaciją priešgaisrinės saugos bei gelbėjimo darbų organizavimo klausimais;

5) Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus nustatyta tvarka deklaruoti, kad objektas atitinka priešgaisrinę saugą reglamentuojančius teisės aktus arba įgalioti kitą organizacijos atstovą Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus nustatyta tvarka deklaruoti, kad objektas atitinka priešgaisrinę saugą reglamentuojančius teisės aktus;

6) organizacijos valstybės tarnautojui ir (ar) darbuotojui, dirbančiam pagal darbo sutartį, pavesti kontroliuoti priešgaisrinės saugos reikalavimų įgyvendinimą organizacijoje ir imtis priemonių šiems priešgaisrinės saugos reikalavimams įgyvendinti;

7) šio straipsnio 1–3 dalyse nenustatytais atvejais organizacijoje įsteigti organizacijos lėšomis išlaikomas žinybines priešgaisrines pajėgas;

8) Vyriausybės nustatyta tvarka kreiptis dėl šio įstatymo 25 straipsnyje nurodytų išlaidų kompensavimo; įgalioti kitus organizacijų atstovus Vyriausybės nustatyta tvarka kreiptis dėl šio įstatymo 25 straipsnyje nurodytų išlaidų kompensavimo.

5. Už priešgaisrinės saugos reikalavimų įgyvendinimą organizacijose yra atsakingi jų vadovai, kurie privalo:

1) užtikrinti priešgaisrinę saugą reglamentuojančių teisės aktų įgyvendinimą organizacijoje, jos statiniuose, jų patalpose ir teritorijoje, imtis organizacijos statinių, jų patalpų ir teritorijos bei juose esančių arba galinčių būti žmonių ir turto apsaugos nuo gaisro priemonių;

2) vykdyti valstybinės priešgaisrinės priežiūros pareigūnų bei gelbėjimo darbų vadovo teisėtus nurodymus ir reikalavimus;

3) leisti gaisrų gesinimą ir gelbėjimo darbus atliekantiems, valstybinę priešgaisrinę priežiūrą vykdančioms priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, savanoriams ugniagesiams apžiūrėti ir patikrinti organizacijos statinius, jų patalpas ir teritoriją;

4) objektų atitikties priešgaisrinę saugą reglamentuojantiems teisės aktams patikrinimų atlikimo tvarkoje nustatyta tvarka organizuoti organizacijoje, jos statiniuose, jų patalpose ir teritorijoje nustatytų priešgaisrinės saugos pažeidimų šalinimą;

5) nutraukti organizacijoje, jos statiniuose, jų patalpose ir teritorijoje atliekamus darbus, procesus, jeigu jie gali sukelti gaisrą ar sprogamą;

6) teisės aktų, reglamentuojančių instruktavimo, mokymo ir atestavimo tvarką, nustatyta tvarka organizuoti organizacijos valstybės tarnautojų ir (ar) darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį, instruktavimą, mokymą ir atestavimą priešgaisrinės saugos klausimais, pagal kompetenciją tvirtinti priešgaisrinės saugos instrukcijas;

7) siekiant užtikrinti žmonių saugumą gaisro metu patvirtinti organizacijos valstybės tarnautojų ir (ar) darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį, veiksmų kilus gaisrui planą, jeigu organizacijoje dirba arba nuolat būna daugiau kaip 100 žmonių, kasmet organizuoti civilinės saugos pratybas pagal organizacijos valstybės tarnautojų ir (ar) darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį, veiksmų kilus gaisrui planą;

8) organizuoja organizacijos statinių, jų patalpų ir teritorijos aprūpinimą priešgaisrinę saugą reglamentuojančiuose teisės aktuose numatytais gaisro gesinimo priemonėmis;

9) užtikrinti, kad organizacijos statiniuose, jų patalpose ir teritorijoje įrengti inžineriniai statiniai ir įrenginiai, skirti gaisrams gesinti, būtų techniškai tvarkingi ir veikty;

10) teikti valstybinės priešgaisrinės priežiūros pareigūnams informaciją, reikalingą gaisrų prevencijos priemonėms organizacijoje nustatyti;

11) kilus gaisrui organizacijos statiniuose, jų patalpose bei teritorijoje, imtis priemonių jį gesinti, vadovauti gaisro gesinimui, žmonių evakavimui, turto gelbėjimui, kol atvyks valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos ir (ar) savivaldybės priešgaisrinės tarnybos pajėgos (šią pareigą organizacijos vadovas vykdo, jeigu nėra suteikęs įgaliojimų ją vykdyti kitam organizacijos atstovui);

12) priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų valstybės tarnautojų, darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį, savanorių ugniagesių prašymu leisti pasitelkti organizacijos valstybės tarnautojus ir (ar)

darbuotojus, dirbančius pagal darbo sutartį, gaisrui organizacijos statiniuose, jų patalpose ir teritorijoje gesinti ar kitam įvykiui likviduoti, jeigu tai nesukelia pavojaus jų gyvybei ar sveikatai;

13) leisti gaisrų gesinimą ir gelbėjimo darbus atliekantiems priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartį, savanoriams ugniagesiams naudotis gaisrui gesinti ar gaisro gesinimui organizuoti, gelbėjimo darbams atlikti jiems jų teisėtai pagrindais valdomais, naudojamais ir (ar) disponuojamais vandens telkiniais, vandens tiekimo sistemomis, transporto (išskyrus Lietuvos Respublikoje akredituotų užsienio valstybių diplomatinių atstovybių ir konsulinių įstaigų transportą), ryšio priemonėmis bei kitais daiktais, neatsižvelgiant į gaisro ar kito įvykio kilimo vietą;

15) nesudaryti savo veiksmais ar neveikimu sąlygų gaisrui ar kitam įvykiui organizacijos statiniuose, jų patalpose ir teritorijoje kilti ir išsiplėsti;

16) atleisti savanorius ugniagesius nuo tarnybos, darbo, profesinio mokymo ar studijų, jeigu jie yra kviečiami dalyvauti gesinant gaisrą ar atlikti gelbėjimo darbus, sudaryti sąlygas savanoriams ugniagesiams tarnybos, darbo, profesinio mokymo ar studijų metu dalyvauti savanoriškų ugniagesių organizacijų surengtuose planiniuose kvalifikacijos tobulinimo kursuose (mokymuose ir (ar) civilinės saugos pratybose);

17) išklausti priešgaisrinės saugos mokymo programą, kai jo vadovaujama organizacija atitinka vidaus reikalų ministro nustatytus kriterijus.

6. Priemonės, skirtos priešgaisrinei saugai užtikrinti organizacijose, finansuojamos iš jų lėšų.

IV SKYRIUS VALSTYBINĖ PRIEŠGAISRINĖ PRIEŽIŪRA IR GAISRŲ PREVENCIJA

12 straipsnis. Valstybinės priešgaisrinės priežiūros subjektai ir pareigūnai

1. Valstybinės priešgaisrinės priežiūros subjektus, jų veiklos organizavimą ir pavaldumą reglamentuoja valstybinės priešgaisrinės priežiūros nuostatai.

2. Valstybinės priešgaisrinės priežiūros subjektų ir pareigūnų vykdomas funkcijas, teises, pareigas bei atsakomybę reglamentuoja šis įstatymas, valstybinės priešgaisrinės priežiūros nuostatai ir kiti teisės aktai.

3. Valstybinės priešgaisrinės priežiūros pareigūnų teisėti nurodymai ir reikalavimai yra privalomi visiems asmenims.

13 straipsnis. Valstybinės priešgaisrinės priežiūros vykdymas

1. Valstybinės priešgaisrinės priežiūros pareigūnai:

1) vykdo eksploatuojamų objektų atitikties priešgaisrinę saugą reglamentuojantiems teisės aktams priežiūrą;

2) statybos procesą reglamentuojančių teisės aktų nustatytais atvejais prižiūri, ar statiniai ir statinio projekto sprendiniai atitinka priešgaisrinės saugos reikalavimus;

3) atlieka gaisrų tyrimą;

4) teikia siūlymus ekstremaliosios situacijos operacijų vadovui dėl griežtesnių ar švelnesnių priešgaisrinės saugos reikalavimų, negu nustatyti priešgaisrinę saugą reglamentuojančiuose teisės aktuose, nustatymo, teritorijose, kuriose susidarė ekstremalioji situacija, kad būtų išvengta ekstremaliosios situacijos padarinių;

5) vykdo kitas priemones, kuriomis siekiama nustatyti ar užkardyti priešgaisrinės saugos reikalavimų pažeidimus.

2. Valstybinės priešgaisrinės priežiūros pareigūnai vykdydami šio straipsnio 1 dalyje nurodytas valstybinės priešgaisrinės priežiūros funkcijas turi teisę:

1) Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus nustatyta tvarka tikrinti, neatsižvelgdami į eksploatuojamų objektų nuosavybės formą, ar šie objektai atitinka priešgaisrinės saugos reikalavimus; gyvenamųjų patalpų atitiktis priešgaisrinės saugos reikalavimams gali būti tikrinama tik jų savininko sutikimu, be jo sutikimo – tik teismo sprendimu;

2) duoti asmenims privalomus vykdyti rašytinius nurodymus pašalinti priešgaisrinę saugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus;

3) uždrausti eksploatuoti objektus, jeigu yra nustatyti priešgaisrinę saugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimai, dėl kurių gali kilti gaisras, sprogimas, arba jeigu valstybinės priešgaisrinės priežiūros pareigūnų rašytiniai nurodymai pašalinti priešgaisrinę saugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus nevykdomi;

4) Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus nustatyta tvarka fotografuoti, daryti vaizdo ir (arba) garso įrašus, siekdami fiksuoti neteisėtas asmenų veikas patvirtinančius įrodymus, neteisėtas asmenų veikas, atliekamų objektų atitiktis priešgaisrinę saugą reglamentuojantiems teisės aktams patikrinimų eigą, gaisrų tyrimų eigą ir kitą su valstybinės priešgaisrinės priežiūros vykdymu susijusią informaciją;

5) siekdami nustatyti gaisro priežastis patekti į statinį, jų patalpas ar teritoriją, kuriuose kilo gaisras;

6) vertinti projektinių ir techninių sprendinių atitiktį priešgaisrinę saugą reglamentuojantiems teisės aktams;

7) reikalauti išbandyti, patikrinti priešgaisrinės saugos sistemas ir priešgaisrinės automatikos įrenginius, skirtus gaisrui aptikti, pranešti apie jį, gesinti, dūmams ir šilumai šalinti ar kelioms šioms funkcijoms vykdyti;

8) reikalauti pateikti Lietuvos Respublikoje pripažįstamus dokumentus, patvirtinančius teisės aktuose, reglamentuojančiuose statybos produktų atitiktį, nustatytus statybos produktų priešgaisrinės saugos parametrus ir charakteristikas.

3. Valstybinės priešgaisrinės priežiūros pareigūnai turi ir kitų priešgaisrinę saugą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytų teisių.

4. Lietuvos Respublikoje akredituotų užsienio valstybių diplomatinių atstovybių, konsulinių įstaigų, Europos Sąjungos įstaigų ar kitų atstovybių patalpų atitiktis priešgaisrinės saugos reikalavimams tikrinama diplomatinis ir konsulinis santykius reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka.

5. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytų valstybinės priešgaisrinės priežiūros funkcijų vykdymo tvarką nustato valstybinės priešgaisrinės priežiūros nuostatai ir kiti teisės aktai.

14 straipsnis. Gaisrų prevencijos organizavimas, įgyvendinimas ir įgyvendinimo koordinavimas

1. Vidaus reikalų ministerija organizuoja gaisrų prevenciją siūlydama valstybiniame gaisrų prevencijos veiksnių plane nustatyti siektinus tikslus, teikdama valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms rekomendacijas dėl gaisrų prevencijos gerinimo, taip pat koordinuoja tarpinstitucinį bendradarbiavimą gaisrų prevencijos srityje, įgyvendina valstybiniame gaisrų prevencijos veiksnių plane nustatytas gaisrų prevencijos priemones vidaus reikalų ministro valdymo srityse ir koordinuoja jų įgyvendinimą.

2. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija teikia pasiūlymus į valstybinį gaisrų prevencijos veiksnių planą įtraukti gaisrų prevencijos priemones, skirtas asmenims, kuriems reikalinga Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatyme numatyta piniginė socialinė parama nepasiturintiems gyventojams, ir įgyvendina valstybiniame gaisrų prevencijos veiksnių plane nustatytas gaisrų prevencijos priemones socialinės apsaugos ir darbo ministro valdymo srityse arba koordinuoja jų įgyvendinimą.

3. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija teikia pasiūlymus į valstybinį gaisrų prevencijos veiksnių planą įtraukti gaisrų prevencijos priemones bendrojo ugdymo programų klausimais ir įgyvendina valstybiniame gaisrų prevencijos veiksnių plane nustatytas gaisrų prevencijos priemones švietimo, mokslo ir sporto ministro valdymo srityse.

4. Vidaus reikalų ministerijos siūlymu kitos valstybės institucijos ir įstaigos teikia pasiūlymus į valstybinį gaisrų prevencijos veiksnių planą įtraukti gaisrų prevencijos priemones jų veiklos srityse ir įgyvendina valstybiniame gaisrų prevencijos veiksnių plane nustatytas gaisrų prevencijos priemones jų veiklos srityse.

5. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktorius:

1) nustato priešgaisrinės saugos reikalavimus, pagal kuriuos rengiami teritorijų planavimo dokumentai ir kuriais siekiama darnios teritorijų plėtros ir racionalios urbanizacijos įgyvendinimo, iki minimumo sumažinant gaisrų kilimo bei išsiplėtimo galimybes, reikiamų išteklių, naudojamų gaisrams gesinti, sukūrimą;

2) nustato statinių projektavimo priešgaisrinės saugos reikalavimus, kuriais siekiama, kad eksploatuojamas pastatas būtų saugus, o kilus gaisrui būtų sudaryta galimybė saugiai evakuotis iš pastato ir atlikti gaisro gesinimą bei gelbėjimo darbus;

3) nustato objektų eksploatavimo priešgaisrinės saugos reikalavimus, kuriais siekiama išvengti gaisrų eksploatuojamuose objektuose ir apsaugoti žmonių gyvybę ir sveikatą, turtą nuo gaisrų sukeltos žalos;

4) nustato atliekamų darbų, procesų, žmonių veiksmų priešgaisrinės saugos reikalavimus, kuriais siekiama sudaryti saugias sąlygas ir apsaugoti nuo galimo gaisro kilimo.

6. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas:

1) pagal kompetenciją įgyvendina valstybinį gaisrų prevencijos veiksmų planą, gaisrų prevencijos priemonių poveikio vertinimo metodikos nustatyta tvarka vertina gaisrų prevencijos priemonių įgyvendinimo rezultatus;

2) koordinuoja šio straipsnio 1–4, 7 ir 8 dalyse nurodytų subjektų vykdomą gaisrų prevenciją;

3) planuoja ir vykdo tikslinės valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos atstovų apsilankymo gyventojų būstuose priemones, siekiant padėti gyventojams įsivertinti būsto atitiktį priešgaisrinę saugą reglamentuojantiems tesės aktams, pasiūlant priemones šiai atitikčiai gerinti, taip pat suteikiant gyventojams saugaus elgesio žinių;

4) vykdo gyventojų švietimo veiklą, nukreiptą į konkrečių gaisrų pavojų prevenciją bei užkardymą, siekiant supažindinti gyventojus su pavojais priešgaisrinės saugos srityje ir konsultuoti juos priešgaisrinės saugos klausimais (toliau – gaisrų prevencijos akcija);

5) inicijuoja mokslinius tyrimus ir mokslinių projektų įgyvendinimą gaisrų prevencijos srityje.

7. Savivaldybių merai:

1) teikia pasiūlymus į valstybinį gaisrų prevencijos veiksmų planą įtraukti gaisrų prevencijos priemones;

2) tvirtina savivaldybės gaisrų prevencijos veiksmų planą ir organizuoja jo įgyvendinimą;

3) pagal kompetenciją organizuoja valstybiniame gaisrų prevencijos veiksmų plane savivaldybei priskirtų gaisrų prevencijos priemonių įgyvendinimą;

4) organizuoja savivaldybių priešgaisrinių tarnybų darbuotojų apsilankymą gyventojų būstuose, siekiant padėti gyventojams įsivertinti būsto atitiktį priešgaisrinę saugą reglamentuojantiems tesės aktams, pasiūlant priemones šiai atitikčiai gerinti, taip pat suteikiant gyventojams saugaus elgesio žinių;

5) organizuoja gaisrų prevencijos akcijas.

8. Savivaldybių priešgaisrinės tarnybos:

1) įgyvendina savivaldybių gaisrų prevencijos veiksmų planuose ir (ar) valstybiniame gaisrų prevencijos veiksmų plane savivaldybių priešgaisrinių tarnybų kompetencijai priskirtas gaisrų prevencijos priemones;

2) vykdo savivaldybės mero organizuojamą apsilankymą gyventojų būstuose, siekiant padėti gyventojams įsivertinti būsto atitiktį priešgaisrinę saugą reglamentuojantiems tesės aktams, pasiūlant priemones šiai atitikčiai gerinti, taip pat suteikiant gyventojams saugaus elgesio žinių;

3) vykdo savivaldybės mero organizuojamas gaisrų prevencijos akcijas;

4) pagal kompetenciją dalyvauja Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento vykdomose gaisrų prevencijos akcijose.

15 straipsnis. Gyventojų švietimas gaisrų prevencijos bei saugaus elgesio klausimais

1. Gaisrų prevencijos bei saugaus elgesio žinios gyventojams suteikiamos, vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, vykdam ir organizuojant ugdymo procesą pagal bendrąsias ugdymo programas. Gaisrų prevencijos ir saugaus elgesio žinių mastą bendrosiose ugdymo

programose nustato švietimo, mokslo ir sporto ministras suderinęs su Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentu.

2. Gyventojų švietimas gaisrų prevencijos bei saugaus elgesio klausimais vykdomas per visuomenės informavimo priemones, taip pat viešųjų renginių ar gaisrų prevencijos akcijų metu.

V SKYRIUS

GAISRŲ GESINIMO IR GELBĖJIMO DARBŲ ORGANIZAVIMAS

16 straipsnis. Priešgaisrinės gelbėjimo pajėgos

1. Priešgaisrinėms gelbėjimo pajėgoms priskiriamos:

- 1) valstybinė priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba;
- 2) savivaldybių priešgaisrinės tarnybos;
- 3) žinybinės priešgaisrinės pajėgos;
- 4) savanoriškos ugniagesių organizacijos.

2. Valstybinė priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba yra nuolatinės parengties subjektas, gesinantis gaisrus ir atliekantis šio įstatymo 7 straipsnio 2 dalies 2 punkte nustatytus gelbėjimo darbus. Valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos struktūriniai padaliniai yra steigiami:

1) savivaldybių centruose;

2) šio įstatymo 6 straipsnio 2 dalies 3 punkte nustatyta tvarka vidaus reikalų ministro nustatytose vietovėse;

3) gaisro atžvilgiu pavojinguose objektuose, kai šio įstatymo 11 straipsnio 2 ar 3 dalyje nustatytais atvejais privaloma sudaryti sutartį su Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentu dėl priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų atlikimo užtikrinimo gaisro atžvilgiu pavojinguose objektuose.

3. Savivaldybės priešgaisrinė tarnyba yra nuolatinės parengties subjektas, gaisro ar kito įvykio vietoje pavaldus valstybinei priešgaisrinei gelbėjimo tarnybai, gesinantis gaisrus ir atliekantis šio įstatymo 7 straipsnio 2 dalies 2 punkte nustatytus gelbėjimo darbus. Savivaldybių priešgaisrinių tarnybų struktūriniai padaliniai steigiami šio įstatymo 6 straipsnio 2 dalies 3 punkte nustatyta tvarka vidaus reikalų ministro nustatytose vietovėse.

4. Savanoriškos ugniagesių organizacijos padeda valstybinei priešgaisrinei gelbėjimo tarnybai ir savivaldybių priešgaisrinėms tarnyboms įgyvendinant valstybinį gaisrų prevencijos veiksmų planą ir savivaldybių gaisrų prevencijos veiksmų planus bei vykdamas gaisrų prevencijos akcijas, taip pat padeda atlikti savanoriškos ugniagesių organizacijos su Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentu sudarytoje priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų atlikimo sutartyje numatytus gaisrų gesinimo ir gelbėjimo darbus. Savanoriškos ugniagesių organizacijos vienija savanorius ugniagesius.

5. Priešgaisrinėms gelbėjimo pajėgoms tarpusavio sąveikai užtikrinti, operatyviajam pajėgų valdymui atlikti ir veiksmams koordinuoti, keistis duomenimis, informacijai apie pagalbos skambučius, pagalbos prašymus ir reagavimą į juos kaupti, naudoja Lietuvos viešojo saugumo ir pagalbos tarnybų skaitmeninį mobilųjį radijo ryšio tinklą ir radijo ryšio terminalus, veikiančius nurodytame tinkle.

17 straipsnis. Gaisrų gesinimo organizavimas

1. Gesinant gaisrą dalyvaujantis priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų valstybės tarnautojas ir (ar) darbuotojas, dirbantis pagal darbo sutartį, ir savanoris ugniagesys bet kuriuo paros metu turi teisę įeiti į statinius, jų patalpas ir teritorijas, kuriose kilo gaisras, siekdami gesinti gaisrą, be statinius, jų patalpas ir teritorijas, kuriose kilo gaisras, teisėtais pagrindais valdančių, naudojančių ir (ar) disponuojančių asmenų sutikimo, tik tuomet, kai reikia gelbėti žmonių gyvybę, sveikatą ar turta.

2. Gesinant gaisrą dalyvaujantis priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų valstybės tarnautojas ir (ar) darbuotojas, dirbantis pagal darbo sutartį, ir savanoris ugniagesys bet kuriuo paros metu turi teisę įeiti į Lietuvos Respublikoje akredituotų užsienio valstybių diplomatinių atstovybių, konsulinių įstaigų, Europos Sąjungos įstaigų ir kitų atstovybių patalpas, įskaitant nurodytų atstovybių ir įstaigų vadovų

rezidencijas, kuriose kilo gaisras, siekdami gesinti gaisrą, be šioje dalyje nurodytų atstovybių ir įstaigų vadovų sutikimo, tik tuomet, kai reikia gelbėti žmonių gyvybę, sveikatą ar turtą.

3. Valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos valstybės tarnautojai ir (ar) darbuotojai, gaisro gesinimo metu, turi teisę Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus nustatyta tvarka fotografuoti, daryti vaizdo ir (arba) garso įrašus, siekdami fiksuoti asmenų neteisėtas veikas patvirtinančius įrodymus, neteisėtas asmenų veikas ir kitą su valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos valstybės tarnautojų ir (ar) darbuotojų gaisro gesinimo metu atliekamais veiksmais susijusią informaciją.

4. Gesinant gaisrą gelbėjimo darbų vadovo sprendimu sudaromas gaisro gesinimo koordinavimo štabas – laikinojo vadovavimo civilinės saugos pajėgoms struktūra, vykdanči gelbėjimo darbų vadovo nurodymus. Į šį štabą įtraukiami ir jo veikloje privalo dalyvauti gelbėjimo darbų vadovo pasirinkti gesinant gaisrą dalyvaujančių civilinės saugos pajėgų, kitų tarnybų ir organizacijų atstovai.

18 straipsnis. Gelbėjimo darbų organizavimas

1. Gelbėjimo darbus atliekantis priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų valstybės tarnautojas ir (ar) darbuotojas, dirbantis pagal darbo sutartį, ir savanoris ugniagesys bet kuriuo paros metu turi teisę įeiti į statinius, jų patalpas ir teritorijas, kuriose įvyko kitas įvykis, siekdami atlikti gelbėjimo darbus, be statinius, jų patalpas ir teritorijas, kuriose kilo kitas įvykis, teisėtais pagrindais valdančių, naudojančių ir (ar) disponuojančių asmenų sutikimo tik tuomet, kai reikia gelbėti žmonių gyvybę, sveikatą ar turtą.

2. Gelbėjimo darbus atliekantis priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų valstybės tarnautojas ir (ar) darbuotojas, dirbantis pagal darbo sutartį, ir savanoris ugniagesys bet kuriuo paros metu turi teisę įeiti į Lietuvos Respublikoje akredituotų užsienio valstybių diplomatinių atstovybių, konsulinių įstaigų, Europos Sąjungos įstaigų ir kitų atstovybių patalpas, įskaitant nurodytų atstovybių ir įstaigų vadovų rezidencijas, kuriose kilo kitas įvykis, siekdami atlikti gelbėjimo darbus, be šioje dalyje nurodytų atstovybių ir įstaigų vadovų sutikimo, tik tuomet, kai reikia gelbėti žmonių gyvybę ir (ar) sveikatą. Kitais atvejais šioje dalyje nurodyta teisė įgyvendinama tik šioje dalyje nurodytų atstovybių ir įstaigų vadovų sutikimu.

3. Valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos valstybės tarnautojai ir (ar) darbuotojai jų kompetencijai priskirtų gelbėjimo darbų atlikimo metu turi teisę Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus nustatyta tvarka fotografuoti, daryti vaizdo ir (arba) garso įrašus, siekdami fiksuoti asmenų neteisėtas veikas patvirtinančius įrodymus, neteisėtas asmenų veikas ir kitą su valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos valstybės tarnautojų ir (ar) darbuotojų gelbėjimo darbų atlikimo metu atliekamais veiksmais susijusią informaciją.

4. Atliekant gelbėjimo darbus gelbėjimo darbų vadovo sprendimu gali būti sudaromas gelbėjimo darbų koordinavimo štabas – laikinojo vadovavimo civilinės saugos pajėgoms struktūra, vykdanči gelbėjimo darbų vadovo nurodymus. Į šį štabą įtraukiami ir jo veikloje privalo dalyvauti atliekant gelbėjimo darbus dalyvaujančių civilinės saugos pajėgų, kitų tarnybų ir organizacijų atstovai.

19 straipsnis. Vadovavimas gaisro gesinimui ir gelbėjimo darbams

1. Gaisro gesinimui, išskyrus šio straipsnio 3, 4 ir 5 dalyse nustatytus atvejus, ar šio įstatymo 7 straipsnio 2 dalies 2 punkte nustatytiems gelbėjimo darbams vadovauja gelbėjimo darbų vadovas, kuris yra valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos vidaus tarnybos sistemos pareigūnas, turintis Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus suteiktą teisę vadovauti priešgaisrinėms gelbėjimo pajėgoms ir kitoms civilinės saugos pajėgoms, esančioms gaisro ar kito įvykio vietoje (toliau – operacinio vadovavimo teisė). Kai į gaisro ar kito įvykio vietą pirmosios atvyksta kitos priešgaisrinės gelbėjimo pajėgos, tol, kol atvyks gelbėjimo darbų vadovas, gaisro gesinimui ar šio įstatymo 7 straipsnio 2 dalies 2 punkte nustatytiems gelbėjimo darbams vadovauja aukščiausias pareigas einantis atvykusių priešgaisrinės gelbėjimo pajėgų atstovas.

2. Gelbėjimo darbų vadovas atsako už žmonių, turto gelbėjimą, gaisro likvidavimą, už priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį,

savonorių ugniagesių, taip pat kitų žmonių, dalyvaujančių likviduojant gaisrą ar kitą įvykį, saugumą.

3. Miškų gaisrų gesinimui vadovauja valstybės įmonės Valstybinių miškų urėdijos vadovo paskirti atsakingi asmenys. Kuršių nerijos miškų gaisrų gesinimui vadovauja valstybės įmonės Valstybinių miškų urėdijos vadovo paskirti atsakingi asmenys, iki atvyksta valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos vidaus tarnybos sistemos pareigūnas, turintis Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus suteiktą operacinio vadovavimo teisę.

4. Laivo gaisro gesinimui laive vadovauja laivo kapitonas arba jį pavaduojantis asmuo.

5. Gaisrų tarptautiniuose oro uostuose ir jų teritorijose gesinimui tarptautiniuose oro uostuose ir jų teritorijose vadovauja šių oro uostų tarnybų atsakingi asmenys.

VI SKYRIUS SAVANORIŲ UGNIAGESIŲ VEIKLOS ORGANIZAVIMAS

20 straipsnis. Savonorių ugniagesių veiklos organizatoriai

1. Savonorių ugniagesių veiklos organizatoriais gali būti savanoriškos ugniagesių organizacijos. Prieš pradėdama savo veiklą, savanoriška ugniagesių organizacija su Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentu privalo sudaryti priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų atlikimo sutartį. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas koordinuoja savanoriškų ugniagesių organizacijų, su kuriomis sudarytos šioje dalyje nurodytos sutartys, veiklą visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytoje sutartyje nustatoma:

- 1) vietovė (-s), kurioje (-iose) savanoriai ugniagesiai atliks savo veiklą;
- 2) darbai, kuriuos atliks, pagalba ir (ar) paslaugos, kurias teiks savanoriai ugniagesiai;
- 3) savonorių ugniagesių pasitelkimo tvarka;
- 4) savanoriškai ugniagesių organizacijai perduodamų gaisrų prevencijos veiklai organizuoti būtinų priemonių (jei tokios priemonės perduodamos) panaudojimo tvarka;
- 5) savanoriškai ugniagesių organizacijai perduodamos gaisrų gesinimo ir gelbėjimo darbų įrangos (jei tokia įranga perduodama) panaudojimo bei panaudojimo priežiūros tvarka;
- 6) sutarties nutraukimo tvarka ir pagrindai;
- 7) kitos sutarties šalims aktualios nuostatos.

21 straipsnis. Reikalavimai asmenims, pretenduojantiems į savanorius ugniagesius, ir savanoriams ugniagesiams

1. Savonoriu ugniagesiu, kuris dalyvauja gesinant gaisrus ir padeda atlikti valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos ir (arba) savivaldybių priešgaisrinių tarnybų kompetencijai priskirtus gelbėjimo darbus, gali būti ne jaunesnis kaip 18 metų ir ne vyresnis kaip 65 metų Lietuvos Respublikos nuolatinis gyventojas. Lietuvos Respublikos nuolatinis gyventojas laikomas Lietuvos Respublikos pilietis arba Lietuvos Respublikos ilgalaikio gyventojas leidimą gyventi Europos Sąjungoje turintis fizinis asmuo, kuris Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo nustatyta tvarka yra deklaravęs gyvenamąją vietą Lietuvos Respublikoje.

2. Savonoriu ugniagesiu, kuris vykdo gyventojų švietimą gaisrų, kitų įvykių prevencijos klausimais, ar vykdo kitą veiklą priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų srityse, gali būti ne jaunesnis kaip 14 metų Lietuvos Respublikos nuolatinis gyventojas.

3. Savonoriu ugniagesiu negali būti asmuo:

- 1) teismo tvarka pripažintas neveiksniumu ar ribotai veiksniumu priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų srityse;
- 2) įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu pripažintas kaltu dėl Lietuvos Respublikos baudžiamajame kodekse nurodyto labai sunkaus ar sunkaus nusikaltimo, nusikaltimo Lietuvos valstybės nepriklausomybei, teritorijos vientisumui ir konstitucinei santvarkai, žmogaus laisvei, žmogaus seksualinio apsisprendimo laisvei ir neliečiamumui, žmogaus nuosavybei, turtinėms teisėms ir turtiniams interesams padarymo arba pagal užsienio valstybių baudžiamuosius įstatymus įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu pripažintas kaltu dėl nusikaltimo, kuris atitinka Baudžiamojo

kodekso specialiojoje dalyje nurodytus labai sunkaus ar sunkaus nusikaltimo, nusikaltimo žmogaus laisvei, žmogaus seksualinio apsisprendimo laisvei ir neliečiamumui, žmogaus nuosavybei, turtinėms teisėms ir turtiniams interesams požymius, padarymo ir už šiame punkte nurodytus nusikaltimus nėra išnykęs ar panaikintas teistumas.

4. Asmuo, siekiantis tapti savanoriu ugniagesiu, kuris dalyvauja gesinant gaisrus ir padeda atlikti valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos ir (arba) savivaldybių priešgaisrinių tarnybų kompetencijai priskirtus gelbėjimo darbus, privalo baigti įvadinius mokymus ir po šių mokymų išlaikyti egzaminą. Ši nuostata netaikoma esamiems ir buvusiems savivaldybių priešgaisrinių tarnybų ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos valstybės tarnautojams ir darbuotojams.

5. Šio straipsnio 1–4 dalyse nustatytus reikalavimus atitinkantis asmuo, siekiantis tapti savanoriu ugniagesiu, privalo sudaryti rašytinę savanoriškos veiklos sutartį su savanoriška ugniagesių organizacija. Prieš sudarydama rašytinę savanoriškos veiklos sutartį su asmeniu, siekiančiu tapti savanoriu ugniagesiu, savanoriška ugniagesių organizacija patikrina, ar šis asmuo atitinka Šio straipsnio 1–4 dalyse nustatytus reikalavimus.

6. Asmuo, siekiantis tapti savanoriu ugniagesiu, sudaręs rašytinę savanoriškos veiklos sutartį su savanoriška ugniagesių organizacija, tampa savanoriu ugniagesiu, jam savanoriška ugniagesių organizacija išduoda Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus patvirtintos formos pažymėjimą. Šio pažymėjimo išdavimo ir nešiojimo tvarką nustato Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktorius. Su savanoriu ugniagesiu nutraukus rašytinę savanoriškos veiklos sutartį, savanoris ugniagesys jam išduotą pažymėjimą privalo grąžinti savanoriškai ugniagesių organizacijai, išdavusiai pažymėjimą.

7. Savanorio ugniagesio savanoriškos veiklos pobūdis, terminai, savanorio ugniagesio kvalifikacijos tobulinimas, kitos savanoriškos veiklos sąlygos ir garantijos nustatomos asmens, siekiančio tapti savanoriu ugniagesiu, su savanoriška ugniagesių organizacija sudarytoje rašytinėje savanoriškos veiklos sutartyje.

8. Savanoriui ugniagesiui netekus Lietuvos Respublikos nuolatinio gyventojų statuso ir (arba) atsiradus arba paaiškėjus šio straipsnio 3 dalyje nurodytoms aplinkybėms su savanoriu ugniagesiu sudaryta rašytinė savanoriškos veiklos sutartis nutraukiama.

22 straipsnis. Savanorių ugniagesių ir savanoriškų ugniagesių organizacijų garantijos

1. Savanoriui ugniagesiui, kuris jo tarnybos, darbo, profesinio mokymo ar studijų laiku yra pakviestas dalyvauti gesinant gaisrą, atlikti gelbėjimo darbus arba dalyvauja savanoriškų ugniagesių organizacijų surengtuose planiniuose kvalifikacijos tobulinimo kursuose (mokymuose ir (ar) civilinės saugos pratybose), yra išsaugoma tarnybos, darbo, profesinio mokymo ar studijų vieta.

2. Savanoriškos ugniagesių organizacijos draudžia savanorius ugniagesius (jų sveikatą ir gyvybę) įsigydamos draudimo paslaugą.

3. Vyriausybės nustatytais sąlygomis ir tvarka savanoriškoms ugniagesių organizacijoms kompensuojamos jų patirtos:

1) išlaidos dėl savanoriškos ugniagesių organizacijos pasirengimo atlikti šio įstatymo 20 straipsnyje nurodytoje sutartyje nurodytus darbus, teikti pagalbą ir (ar) paslaugas;

2) išlaidos dėl šio įstatymo 20 straipsnyje nurodytoje sutartyje nurodytų darbų, pagalbos ir (ar) paslaugų atlikimo (teikimo);

3) išlaidos dėl šio straipsnio 2 dalyje nurodyto savanorių ugniagesių draudimo.

VII SKYRIUS

PRIĖMIMAS Į SAVIVALDYBIŲ PRIEŠGAISRINIŲ TARNYBŲ IR VALSTYBINĖS PRIEŠGAISRINĖS GELBĖJIMO TARNYBOS DARBUOTOJŲ PAREIGAS, ATLEIDIMAS IŠ JŲ IR SAVIVALDYBIŲ PRIEŠGAISRINIŲ TARNYBŲ IR VALSTYBINĖS PRIEŠGAISRINĖS GELBĖJIMO TARNYBOS DARBUOTOJŲ KVALIFIKACIJOS TOBULINIMAS

23 straipsnis. Priėmimas į savivaldybių priešgaisrinių tarnybų ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojų pareigas ir atleidimas iš jų

1. Su asmeniu, priimamu į savivaldybių priešgaisrinių tarnybų ar valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojo, pareigas, sudaroma darbo sutartis. Asmuo, priimamas į savivaldybių priešgaisrinių tarnybų ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojo pareigas, privalo atitikti šiuos bendruosius reikalavimus:

- 1) būti ne jaunesnis kaip 18 metų ir ne vyresnis kaip 65 metų;
- 2) turėti ne žemesnį kaip pagrindinį išsilavinimą;
- 3) būti nepriekaištingos reputacijos; asmuo laikomas nepriekaištingos reputacijos, jeigu nėra šio straipsnio 4 dalies 2–5 punktuose nurodytų aplinkybių;
- 4) būti tokios sveikatos būklės, kuri leistų eiti savivaldybės priešgaisrinės tarnybos ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojo pareigas; sveikatos būklės reikalavimus nustato sveikatos apsaugos ministras;
- 5) būti tokio fizinio parengtumo, kuris leistų eiti savivaldybės priešgaisrinės tarnybos ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojo pareigas; fizinio parengtumo reikalavimus nustato Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktorius;

6) Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus nustatyta tvarka turi būti baigęs įvadinius mokymus ir po šių mokymų išlaikęs egzaminą Ugniagesių gelbėtojų mokykloje.

2. Asmuo, priimamas į savivaldybės priešgaisrinės tarnybos ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojo pareigas, taip pat privalo atitikti šių pareigų pareigybės aprašyme, nustatytus specialiuosius reikalavimus. Pareigybės aprašyme negali būti nustatyti tokie specialieji reikalavimai, kurie nebūtini pareigybės aprašyme nustatytoms funkcijoms atlikti.

3. Asmuo, priimamas į savivaldybės priešgaisrinės tarnybos ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojo pareigas, įvadiniuose mokymuose gali dalyvauti tik tada, kai atitinka šio straipsnio 1 dalies 1–5 punktuose ir 2 dalyje nustatytus reikalavimus ir kai nėra šio straipsnio 4 dalyje nurodytų aplinkybių.

4. Į savivaldybės priešgaisrinės tarnybos ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojo pareigas negali būti priimamas asmuo:

- 1) teismo tvarka pripažintas neveiksniu ar ribotai veiksniumi priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų srityse;
- 2) jei nepasibaigęs terminas, kuriam teismas buvo atėmęs teisę dirbti su gaisrų gesinimu, žmonių ir turto gelbėjimu susijusį darbą;

3) įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu pripažintas kaltu dėl Baudžiamajame kodekse nustatyto labai sunkaus ar sunkaus nusikaltimo, nusikaltimo Lietuvos valstybės nepriklausomybei, teritorijos vientisumui ir konstitucinei santvarkai, žmogaus laisvei, žmogaus seksualinio apsisprendimo laisvei ir neliečiamumui, žmogaus nuosavybei, turtinėms teisėms ir turciniams interesams padarymo arba pagal užsienio valstybių baudžiamuosius įstatymus įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu pripažintas kaltu dėl nusikaltimo, kuris atitinka Baudžiamojo kodekso specialiojoje dalyje nurodytus labai sunkaus ar sunkaus nusikaltimo, nusikaltimo žmogaus laisvei, žmogaus seksualinio apsisprendimo laisvei ir neliečiamumui, žmogaus nuosavybei, turtinėms teisėms ir turciniams interesams požymius, padarymo ir už šiame punkte nurodytus nusikaltimus nėra išnykęs ar panaikintas teistumas;

4) atleistas iš savivaldybės priešgaisrinės tarnybos, valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojo ar valstybės tarnautojo pareigų už šiurkštų darbo pareigų pažeidimą ar tarnybinį nusizengimą, jei nuo atleidimo dienos nepraėjo 3 metai;

5) kuris Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento duomenimis yra ar buvo įstatymų nustatyta tvarka uždraustos organizacijos narys, jeigu nuo narystės šioje organizacijoje pabaigos nėra praėję 3 metai.

5. Siekdamas užtikrinti šio straipsnio 4 dalies nuostatų įgyvendinimą savivaldybės priešgaisrinės tarnybos ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojus į pareigas priimančias asmuo turi teisę motyvuotu rašytiniu prašymu kreiptis į teisėsaugos, kontrolės ir kitas institucijas, įstaigas, kad šios pateiktų apie asmenį, siekiantį tapti savivaldybės priešgaisrinės tarnybos

ar valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotoju, jų turimą informaciją, nurodytą šio straipsnio 4 dalyje. Teisėsaugos, kontrolės ir kitos institucijos ir įstaigos šią informaciją privalo pateikti ne vėliau kaip per 7 kalendorines dienas nuo šioje dalyje nurodyto prašymo gavimo dienos, jeigu kituose įstatymuose nenustatyta kitaip.

6. Jeigu į savivaldybės priešgaisrinės tarnybos ar valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojo pareigas pretenduoja daugiau negu vienas asmuo, baigęs įvadinius mokymus ir išlaikęs egzaminą, pirmenybė priimant į savivaldybės priešgaisrinės tarnybos ar valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojo pareigas (prioriteto mažėjimo tvarka) teikiama atsižvelgiant į:

- 1) šio straipsnio 1 dalies 6 punkte nurodyto egzamino išlaikymo rezultatus;
- 2) turimą gaisrų gesinimo ir gelbėjimo darbų atlikimo patirtį;
- 3) fizinį parengtumą;
- 4) sveikatos būklę.

7. Apie planuojamą priėmimą į laisvas savivaldybių priešgaisrinių tarnybų ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojų pareigas skelbiama Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus nustatyta tvarka.

8. Asmenų, priimamų į savivaldybių priešgaisrinių tarnybų ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojų pareigas, ir savivaldybių priešgaisrinių tarnybų ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojų sveikatos būklės atitiktis sveikatos būklės reikalavimams tikrinama sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka ir periodiškumu.

9. Asmenų, priimamų į savivaldybių priešgaisrinių tarnybų ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojų pareigas, ir savivaldybių priešgaisrinių tarnybų ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojų fizinio parengtumo atitiktis fizinio parengtumo reikalavimams tikrinama Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus nustatyta tvarka ir periodiškumu.

10. Asmenų, priimamų į savivaldybių priešgaisrinių tarnybų darbuotojų pareigas, ir savivaldybių priešgaisrinių tarnybų darbuotojų fizinio parengtumo atitiktis fizinio parengtumo reikalavimams tikrinimą organizuoja savivaldybių priešgaisrinės tarnybos, sudarydamos komisijas, į kurių sudėtį įtraukiamas valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos atstovas.

11. Asmenų, priimamų į valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojų pareigas, ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojų fizinio parengtumo atitiktis fizinio parengtumo reikalavimams tikrinimą organizuoja valstybinė priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba.

12. Darbo sutartis su savivaldybės priešgaisrinės tarnybos ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotoju nutraukiama Lietuvos Respublikos darbo kodekse nustatytais pagrindais ir tvarka, taip pat jeigu yra bent vienas iš šių pagrindų:

1) nustatoma, kad savivaldybės priešgaisrinės tarnybos ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojo sveikatos būklė neatitinka sveikatos būklės reikalavimų;

2) nustatoma, kad priėmimo į savivaldybės priešgaisrinės tarnybos ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojo pareigas metu asmuo nuslėpė ar pateikė tikrovės neatitinkančius duomenis dėl jo atitikties bendriesiems ir (ar) pareigybės aprašyme nustatytiems specialiesiems reikalavimams;

3) atsiranda ar paaiškėja bent viena iš šio straipsnio 4 dalyje nurodytų aplinkybių;

4) savivaldybės priešgaisrinės tarnybos ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojui sukanka 65 metai.

13. Jeigu yra bent vienas iš šio straipsnio 12 dalyje nustatytų pagrindų, darbo sutartis su savivaldybės priešgaisrinės tarnybos ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotoju nutraukiama kitą darbo dieną po šio straipsnio 12 dalyje nurodytų aplinkybių atsiradimo ar paaiškėjimo dienos. Šio straipsnio 12 dalies 1 punkte nustatytu pagrindu nutraukus darbo sutartį, savivaldybės priešgaisrinės tarnybos ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojui išmokama jo 2 mėnesių vidutinio darbo užmokesčio dydžio išeitinė išmoka, jeigu kolektyvinėse sutartyse nenustatyta kitaip.

24 straipsnis. Savivaldybių priešgaisrinių tarnybų ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojų kvalifikacijos tobulinimas

1. Savivaldybės priešgaisrinės tarnybos ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojai privalo tobulinti savo kvalifikaciją.

2. Savivaldybės priešgaisrinės tarnybos darbuotojų kvalifikacijos tobulinimą organizuoja savivaldybės priešgaisrinė tarnyba, o valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojų – valstybinė priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba.

3. Reikalavimus savivaldybės priešgaisrinės tarnybos ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojų kvalifikacijai, šių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo tvarką ir periodiškumą nustato Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktorius.

4. Savivaldybių priešgaisrinių tarnybų darbuotojų teorines žinias ir praktinius įgūdžius tikrina savivaldybės priešgaisrinės tarnybos savininko ar dalininko teisės ir pareigas įgyvendinančio subjekto įgaliotas atstovas kartu su valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos atstovu.

**VIII SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS****25 straipsnis. Patirtų išlaidų kompensavimas**

Gyventojų ir organizacijų patirtos išlaidos leidus gaisrų gesinimą ir gelbėjimo darbus atliekantiems priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartį, savanoriams ugniagesiams naudotis gaisrui gesinti ar gaisro gesinimui organizuoti, gelbėjimo darbams atlikti jiems nuosavybės teise priklausančiais vandens telkiniais, vandens tiekimo sistemomis, transporto (išskyrus Lietuvos Respublikoje akredituotų užsienio valstybių diplomatinių atstovybių ir konsulinių įstaigų transportą), ryšio priemonėmis ir kitais daiktais, kompensuojamos Vyriausybės nustatyta tvarka.

26 straipsnis. Asmens duomenų apsauga

Įgyvendinant šį įstatymą gauti asmens duomenys tvarkomi ir teisė į asmens duomenų apsaugą užtikrinama laikantis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) reikalavimų, Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių asmens duomenų tvarkymą, nuostatų.

27 straipsnis. Valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos, savivaldybės priešgaisrinės tarnybos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, savanorių ugniagesių atsakomybė

Valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos, savivaldybės priešgaisrinės tarnybos valstybės tarnautojai ir darbuotojai ir savanoriai ugniagesiai teisėtai veikiantys pagal šiame įstatyme ir kituose priešgaisrinę saugą ir gelbėjimo darbus reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytus įgaliojimus, neatsako už žalą, padarytą veikiant pagal šiame įstatyme ir kituose priešgaisrinę saugą ir gelbėjimo darbus reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytus įgaliojimus.

28 straipsnis. Atsakomybė už šio įstatymo reikalavimų pažeidimus

Asmenys, pažeidę šio įstatymo reikalavimus, atsako Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso nustatyta tvarka.“

2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2025 m. sausio 1 d.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, vidaus reikalų ministras ir Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktorius iki 2024 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

3. Iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos pradėtos asmenų, siekiančių tapti savanoriais ugniagesiais, atitikties savanoriams ugniagesiams teisės aktuose nustatytiems sveikatos ir bendrojo fizinio parengtumo reikalavimams procedūros nutraukiamos.

4. Šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų įstatymo 21 straipsnio 3 dalies 2 punkto nuostatos netaikomos asmenims, priimtiems į savanorius ugniagesius iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos.

5. Šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų įstatymo 23 straipsnio 4 dalies 3 punkto nuostatos dėl nusikaltimo Lietuvos valstybės nepriklausomybei, teritorijos vientisumui ir konstitucinei santvarkai, žmogaus laisvei, žmogaus seksualinio apsisprendimo laisvei ir neliečiamumui, žmogaus nuosavybei, turtinėms teisėms ir turciniams interesams padarymo arba pagal užsienio valstybių baudžiamuosius įstatymus įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiui pripažintas kaltu dėl nusikaltimo, kuris atitinka Baudžiamojo kodekso specialiojoje dalyje nurodytus labai sunkaus ar sunkaus nusikaltimo, nusikaltimo žmogaus laisvei, žmogaus seksualinio apsisprendimo laisvei ir neliečiamumui, žmogaus nuosavybei, turtinėms teisėms ir turciniams interesams požymius, padarymo netaikomos asmenims, priimtiems į savivaldybių priešgaisrinių tarnybų ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos (Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos ir jam pavaldžių įstaigų) darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį, pareigas iki šio įstatymo įsigaliojimo.

6. Lietuvos Respublikos įstatymuose nuoroda į pavadinimą „Lietuvos Respublikos priešgaisrinės saugos įstatymas“ reiškia nuorodą į pavadinimą „Lietuvos Respublikos priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų įstatymas“, o nuoroda į sąvoką „priešgaisrinė apsauga“ reiškia nuorodą į sąvoką „priešgaisrinė sauga“

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas